

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Parisiensi Episcopo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

PARISIENSI EPISCOPO.

Presbyter, confirmetis. Alioquin ex tunc auctoritate nostra suffulti assignetis & concedatis ipsis in Presulem virum literatum, providum, & honestum; contradictores, si qui fuerint, per censuram ecclesiasticam compescentes. Quod si non omnes, duo vestrum, sublatu appellationis obstaculo &c. Datum ut in alia.

Sequens epistola, ideo quia generalis est, nullum titulum habet in regesto, neque in tercia collectione. Sed quia decretalis que istam antecedit in tercia collectione dirigunt Episcopo Mutinensi, Raymundus illi quoque inscripsit istam. Data est autem occasione electionis Episcopi Meldensis, ut colligitur ex epistola 163.

*Epiſt. 164.
Vt Subdiaconus eligi possit
in Episcopum.
Cap. A multis
ext. de at. &
qualit. ordin.
Vide addit. ad
lib. 8. de con-
cord. facerd. &
imp. c. 33.*

*Difſ. 32. c. 11.
Erubelcant.*

*Difſ. ead. c. 12.
Nemo.*

AMultis multotiens an Subdiaconus in Episcopum eligi valeat hæstatur. Si quidem Urbanus primus Papa decrevit ut nullus in Episcopum, nisi in sacris ordinibus & religiose vivens inventus fuerit, eligatur. *Sacerdos*, inquit, *ordinis dicimus diaconatum & presbyteratum. Hos* siquidem *solas Ecclesia primitiva legitur habuisse. Subdiaconos vero, quia & ipsi ministrant altaris, opportunitate exigente concedimus, si tamen spectata scientia ac religionis existant, quod ipsum non sine Romani Pontificis vel Metropolitanus licentia fieri permittimus. In quibus verbis innuitur quod Urbanus ad statum Ecclesiae primitive se referens, in quo subdiaconatus ordo sacer minimè dicebatur, instituit ut de Subdiacono, nisi causa utilitatis, & tunc etiam de permissione Metropolitanus vel Romani Pontificis, non posset electio celebrari. Verum cum hodie subdiaconatus inter sacros ordines computetur, sicut Urbanus Papa II. sub his verbis expressit, *Erubescant impii & intelligentiū iudicio sancti spiritus eos qui in sacris ordinibus, presbyteratu, diaconatu, subdiaconatu sunt possit, se castè non vixerint, excludenos ab omnī corundem graduū dignitate. & iterum. Nemo ad sacram ordinem permittatur accedere nisi aut virgo aut probata castitatis, & qui usque ad subdiaconatum unicam & virginem uxorem habuerit. & ad similitudinem Diaconi & Presbyteri Subdiaconus continentiam debeat observare, sicut est in sexta synodo constitutum, ut si quis eorum qui ad clerum accedunt nuptiali jure mulieri voluerit copulari, hoc ante subdiaconatus ordinem faciat, & beatus Gregorius statuisse legatur ut nullum facere Subdiaconum prælumant Episcopi nisi quise castè vieturum promiserit, nos volentes super hoc articulo disceptationis materiam amputare, statuimus ut Subdiaconus liberè valeat in Episcopum eligi sicut Diaconus vel Sacerdos.**

Epiſt. 165.
De appellatio-
nibus ad fidem
apostolicam.

*Cap. Sollicito-
dicens. De ap-
pelar.*

*Illi 116.
Ita media
autem quā
genua.*

SOllicitudinem pastoralis officij prudenter exequeris cum super dubitationibus juris responso sedis apostolicas postulas edoceri. Sanè, sicut ex tua insinuatione recepimus, duobus coram suo Episcopo litigantibus, cum alter eorum ad fidem apostolicam appellasset, Episcopus interpositæ appellationi non deferens, sed appellantem reputans contumacem, ipsum excommunicationis vinculo innodavit, qui coram Metropolitanano suo de Episcopo petit super hoc sibi justitiam exhiberi, afferens quod post appellationem ad nos legitimè interpositam ipsum excommunicaverat & excommunicatum fecerat publicè nuntiari, & petens se ad eum statum in quo fuerat appellationis tempore à Metropolitanano reduci, denuntiari videlicet absolutum, adiciens etiam quod appellationi non renuntiabat objecta, sed prosequi volebat candem. Vnde tua fraternitas requisivit à nobis utrum Metropolitanus de hujusmodi conquestione cognoscere valeas, & si repererit illum legitimè provocasse, an cum denuntiare debeat absolutum, & an si Episcopus coram Archiepiscopo appellaverit, ne is qui excommunicatus ab eo fuerat absolutatur, appellationi sit hujusmodi referendum. Nos igitur inquisitioni tua taliter respondemus, quod sicut Metropolitanus de appellatione ad nos interposita cognoscere omnino non valet, sic nec de his quæ post appellationem ipsam fuerint innovata, dummodo de illis cognosci non possit nisi & de appellatione pariter cognoscatur, vel de iis quæ appellationis causam contingere dinoscuntur. In quo casu si Metropolitanus ad cognoscendum suas partes interponere forte præsumeret, Episcopus utique posset ad appellationis beneficium convolare. Nam ad officium ejus qui de appellatione cognitus est pertinet prudenter corriger quæ contra ipsam invenerit attentata. Si vero notorium forsitan existeret quod mandatum Episcopi indiscretum fuerat vel injustum, cui non tenebatur subditus obedire, ac per consequentiam ei liqueat evidenter subditum legitimè provocasse, potest Archiepiscopus auctoritate metropolitica declarare subditum irrationabiliter extitisse anathematis mucrone percussum. Cum autem excommunicatus qui appellaverat juxta præscriptam formam coram Archiepiscopo, deponit contra Episcopum quætionem,

ut videlicet de injuria sibi ab Episcopo irrogata cognoscatur, Metropolitanus ipse ad cognoscendum de causa potest interponere partes suas, cum ille appellationis prosectioni renuntiare tacite videatur. Sed si verbo vel facto appellationem se velle prosequi protestetur, sicut in proposito casu superius est expressum, non est tamquam adversa petens & sibi contrarius audiendus. Datum Romae apud sanctum Petrum 11. Idus Decembri anno decimo.

*ABBATI ET CONVENTVI
sancti Bertini.*

*fol. 164.
De retinione
mar. parvile
jura.*
Iustis petentium &c. usque precibus a-nuentes, concessionem quam bo. me. Balduinus Comes Flandrensis super molendinis sancti Bertini monasterio vestro fecit, sicut sine juris præjudicio alieni facta est, & in ipsius instrumento nosci-tur contineri, auctoritate apostolica con-firmamus & præsentis scripti patrocinio communimus. Ad majorem autem rei evi-dentiam idem scriptum huic paginæ nostræ de verbo ad verbum duximus inferendum. Ego Balduinus Flandrensis & Hanonia Comes notum esse volo præsentibus & fu-turis quod cum quorundam consilio infra castrum sancti Audomari prope monaste-rium sancti Bertini molendina construere proposuimus, quæ, sicut mibi suggestum fuerat, sine alicuius damno vel injurya me facere posse putabam, accessit ad me Abbas sancti Bertini, ostendens mihi pri-vilegium Roberti junioris Flandriæ Comi-tis, in quo continebatur quod inter Ar-chas & Broborc & Lodic nulli nisi Ecclesiae sancti Bertini molendina construere li-beret; & hoc Dominus Calixtus Papa privilegio quod mihi ostensum est con-firmabat, & ne aliquis contra hoc venire præfumeret sub interminatione anathe-matis districte præcipiebat. Quia igitur pro salute animæ meæ iter Ieroſolymitanarum arripueram, & iustitiam potius omnibus quam injuriam alicui facere in proposito & voluntate habebam, scripto quod su-per hac re fratres de Claromarisco à me imperatrice dicebantur, ne aliqua in pos-terum Ecclesiae sancti Bertini per hoc in-juria irrogari possit, per præsens scrip-tum derogandum esse cenieo, & privile-gium prædicti Roberti prædecessoris mei, ut fratres Ecclesiae sancti Bertini pro me & uxore mea semper orare debeant, præ-sentium auctoritate reconfermo. Aclum anno Domini M. CC. 11. VIII. Idus Apri-lis.] Nulli ergo &c. nostra confirmatio-

nis &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud sanctum Petrum 11. Kalend. De-cemb. anno decimo.

*ELECTO MORINENSI, ET
Præposito Vvatteneri, & Decano
sancti Audomari Morinensis dioecesis.*

Epist. 167.
Ex parte dilectorum filiorum sancti Bertini & Claromarisci Abbatum & conventuum nostro fuit apostolatum sup-plicatum ut quandam compositionem su-per quodam marisco & querelis in litteris compromissionis expressis inter eos ini-tam & certa pena firmatam apostolico dignaremur munimine roborare. Quocirca discretioni vestra per apostolica lcrip-ta mandamus quatenus compositionem ipsam, sicut sine pravitate providè facta est & ab utraque parte sponte recepta, per censuram ecclesiasticam faciatis appella-tione remota inviolabiliter observari, re-ducentes in statum debitum quicquid præter formam compromissionis præscrip-ta inveneritis illicite attentatum. Nullis litteris veritati &c. Quod si non omnes &c. tu, fili electe, cum eorum altero &c. Datum Romæ apud sanctum Petrum Idi-bus Decembri anno decimo.

*PRIORI ET CONVENTVI
Dunelmensi.*

Epist. 168.
Sacro-sancta Romana Ecclesia, qua-e omnibus se favorablem exhibit & benignam, in iis quæ à rationis tramite non discordant illos consuevit suæ de-fensionis clypeo specialiter communire in quos perverorum calumnia noscitur debachari. Cum igitur, sicut ex parte vestra fuit propositum coram nobis, Archiepiscopi & Episcopi in quorum dioce-sibus possessiones habetis, in vos, Eccle-sias, & homines vestros interdum excom-municationis & interdicti sententias pro-ferante pro suæ arbitrio voluntati, nos tranquillitati vestrae volentes paterna sol-litudine præcavere, auctoritate præsen-tium inhibemus ne aliquis Archiepiscopus vel Episcopus in vos vel Ecclesias vestras sine manifesta & rationabili causa excom-municationis aut interdicti sententias pro-mulgare præsumat. Nulli ergo &c. nos-træ inhibitionis &c. Si quis autem &c. Datum ut in alia.

DECANO BELNENSI.

Epist. 169.
Tua nos duxit discretio consilendos, si quis alicui Ecclesiae de bonis suis quædam obtulerit petens ut in vita sua committit qui bona sua legat

M iii